

**Protokół obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych  
w Katowicach w dniu 8 września 2021 r. – obrady on-line poprzez aplikację Microsoft Teams**

**Obrady, w związku z zagrożeniem epidemicznym odbyły się w sposób zdalny.**

**Przebieg obrad:** W obradach on-line udział wzięło 4 członków Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, tj.:

Pani Barbara Grześ - Przewodnicząca,

Pani Bożena Werner - Zastępca Przewodniczącej,

Pani Sylwia Siudak - Sekretarz

Pan Piotr Borgulat - Członek Rady.

Harmonogram obrad przebiegał zgodnie z porządkiem obrad z dnia 8 września 2021 r. (**załącznik nr 1** do protokołu).

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 19 sierpnia 2021 r.

W głosowaniu wzięły udział 4 osoby – 4 głosy „za”.

2. Omówienie kampanii pn. „Przewijamy Polskę”

Na posiedzeniu Rada przyjęła jednogłośnie wzór apelu skierowanego do zarządów centrów handlowych dotyczącego pomocy w rozpropagowaniu inicjatywy nowoczesnych toalet z tzw. przewijakami dla zależnych osób z niepełnosprawnościami. Szczegóły dotyczące pilotażowej lokalizacji pierwszego przewijaka oraz skonsultowania treści pisma do Stowarzyszenia Architektów zostaną omówione na październikowym posiedzeniu Rady.

3. Uzgodnienie i zatwierdzenie projektu pn.: „Przebudowa trzech skrzyżowań na ul. Armii Krajowej wraz z infrastrukturą rowerową: Armii Krajowej-Jankego, Armii Krajowej-Kostki Napierskiego oraz Armii Krajowej-Szarych Szeregów Stabika”.

W głosowaniu wzięły udział 4 osoby - 3 głosy „za” i 1 głos „wstrzymujący”.

**Jednocześnie do projektanta wysłano informacje z uwagami Rady dotyczącymi:**

- w miejscach zastosowania kostki betonowej zastosować kostkę bezfazową, np. na chodnikach, miejscach parkingowych oraz zjazdach,
- krawędź chodnika powinna być wyczuwalna dla osób niewidomych i niedowidzących:

- ⇒ faktura z kostki granitowej łupanej,
- ⇒ wyraźnie wyczuwalny krawężnik.
- zaleca się zastosowanie kontrastowego obrzeża chodnika (jest to udogodnienie dla osób niedowidzących),
- krawężniki na przejściach dla pieszych nie wyższe niż 2 cm (zalecane 0 cm),
- nie stosować na przejściach dla pieszych korytek ściekowych przykrawężnikowych,
- należy wytyczyć przejścia dla pieszych tak, żeby pasy ostrzegawcze z kostki integracyjnej guzkowej po obu stronach przejścia były równoległe do pasów na jezdni:
- ⇒ niewłaściwe są pasy ostrzegawcze wytyczone na łuku chodnika (stwarza to zagrożenie dla osób niewidomych),
- ⇒ niewłaściwe są pasy dla pieszych wpisane w kształt rombu (stwarza to zagrożenie dla osób niewidomych, które idąc na wprost mogą znaleźć się poza przejściem dla pieszych np. na środku skrzyżowania).
- zalecana separacja chodnika od drogi dla rowerów (**załącznik nr 2** do protokołu):
  - ⇒ zmiana faktury – możliwe jest zastosowanie, np. pasa z kostki granitowej o łupanej powierzchni. Szerokość takiego pasa nie może być mniejsza niż 30 cm,
  - ⇒ niewielka różnica wysokości pomiędzy poziomem ścieżki i chodnikiem – w takiej sytuacji ścieżka rowerowa powinna być położona niżej,
  - ⇒ ćwierćwałek do oznaczenia granicy – strona zaokrąglona powinna znajdować się od strony ścieżki rowerowej.
- wytyczyć przejścia dla pieszych przez drogę rowerową,
- w miejscach przecięcia ruchu pieszego z rowerowym unikać łuków, które uniemożliwiają oznakowanie drogi rowerowej pasami ostrzegawczymi równoległymi do pasów dla pieszych,
- przewidzieć miejsce na pasy ostrzegawcze tak, żeby były umieszczone w czytelny, niezagęszczony sposób (szczególną uwagę należy zwrócić w miejscach występowania przejść przez drogę rowerową w pobliżu przejść dla pieszych **załącznik nr 3** do protokołu),
- zatoka autobusowa oznakowana pasem ostrzegawczym według wytycznych (**załącznik nr 4** do protokołu),
- miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami musi mieć dostęp do najbliższego chodnika z krawężnikiem nie wyższym niż 2 cm (zalecane 0 cm).

Uwagi dotyczące powyższego projektu zostały uwzględnione przez projektanta.

**Uchwała nr 1**  
**z dnia 9 września 2021 r.**

**dotycząca opinii dla projektu pn.: „Przebudowa trzech skrzyżowań na ul. Armii Krajowej wraz z infrastrukturą rowerową: Armii Krajowej-Jankego, Armii Krajowej-Kostki Napierskiego oraz Armii Krajowej-Szarych Szeregów Stabika”**

**§ 1**

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „Przebudowa trzech skrzyżowań na ul. Armii Krajowej wraz z infrastrukturą rowerową: Armii Krajowej-Jankego, Armii Krajowej-Kostki Napierskiego oraz Armii Krajowej-Szarych Szeregów Stabika”.

**§ 2**

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady oddano 3 głosy za, 0 głosów przeciw, 1 głos wstrzymujący.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

4. Uzgodnienie i zatwierdzenie projektu pn.: „MDK Witosa – budowa domu kultury wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych w formie parku na terenach w rejonie ul. Kwiatkowskiego i ul. Grabskiego w Katowicach” – II etap konsultacji.

W głosowaniu wzięły udział 4 osoby - 4 głosy „za”.

**Uwagi do projektanta zostały szczegółowo opisane w protokole z dnia 19 sierpnia 2021 r.**

Uwagi dotyczące powyższego projektu zostały uwzględnione przez projektanta.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych wystosowała wniosek o przekazanie ww. projektu do ponownej konsultacji już na etapie projektu budowlanego i wykonawczego.

**Uchwała nr 2**  
**z dnia 19 sierpnia 2021 r.**  
**dotycząca opinii dla projektu pn.: „MDK Witosa – budowa domu kultury wraz**  
**z zagospodarowaniem terenów przyległych w formie parku na terenach w rejonie**  
**ul. Kwiatkowskiego i ul. Grabskiego w Katowicach”- II etap konsultacji**

**§ 1**

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „MDK Witosa – budowa domu kultury wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych w formie parku na terenach w rejonie ul. Kwiatkowskiego i ul. Grabskiego w Katowicach” – II etap konsultacji.

**§ 2**

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady oddano 4 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

5. Uzgodnienie i zatwierdzenie projektu pn.: „Projekt dostosowania siedziby ZZM Katowice w celu uzyskania dostępności instytucji publicznej dla osób z niepełnosprawnością, dla zadania inwestycyjnego pn. Poprawa infrastruktury w obiektach Zakładu Zieleni Miejskiej”.

W głosowaniu wzięły udział 4 osoby - 4 głosy „za”.

**Jednocześnie do projektanta wysłano informacje z uwagami Rady dotyczącymi:**

- duże i ciężkie drzwi należy wyposażyć w siłowniki wspomagające otwieranie i funkcję opóźnionego zamykania. Zawiasy powinny mieć minimalną siłę tarcia, aby ułatwić otwieranie drzwi.,
- oznakowane na niebiesko miejsce parkingowe.

Nie zaleca się wyposażenia ZZM w schodołaz z powodu iż:

⇒ jego obsługa wymaga wprawy i przeszkolenia, w przeciwnym razie jego użytkowanie stwarza zagrożenie dla osoby transportowanej i transportującego,

⇒ schodofazy obsługują niewielką część wózków inwalidzkich (nie obsługują wózków elektrycznych i aktywnych),

⇒ wymagają szerokich schodów i obszernych spoczników.

Parter budynku A będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, będzie miał jedno stanowisko do obsługi osób z niepełnosprawnościami i toaletę dla osób z niepełnosprawnościami. Reszta pomieszczeń nie spełnia formalnych wymogów dostępności. Wyższe kondygnacje budynku A nie będą dostępne. Parter budynku B będzie dostępny, ale nie spełnia formalnych wymogów dostępności. Wyższe kondygnacje budynku B nie będą dostępne.

### ***Uchwała nr 3***

***z dnia 9 września 2021 r.***

***dotycząca opinii dla projektu pn.: „Projekt dostosowania siedziby ZZM Katowice w celu uzyskania dostępności instytucji publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, dla zadania inwestycyjnego pn. Poprawa infrastruktury w obiektach Zakładu Zieleni Miejskiej”***

#### **§ 1**

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „Projekt dostosowania siedziby ZZM Katowice w celu uzyskania dostępności instytucji publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, dla zadania inwestycyjnego pn. Poprawa infrastruktury w obiektach Zakładu Zieleni Miejskiej”.

#### **§ 2**

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady oddano 4 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

#### **§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

6. Uzgodnienie i zatwierdzenie projektu pn.: „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Katowicach” – plac zabaw, siłownia zewnętrzna oraz architektura łącznika.

**Brak uwag do projektu.**

#### ***Uchwała nr 4***

***z dnia 19 sierpnia 2021 r.***

- 1. dotycząca opinii dla projektu pn.: „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Katowicach” – plac zabaw, siłownia zewnętrzna oraz architektura łącznika.**

##### **§ 1**

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn.: „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Katowicach” – plac zabaw, siłownia zewnętrzna oraz architektura łącznika.

##### **§ 2**

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady oddano 4 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

##### **§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

7. Uzgodnienie i zatwierdzenie projektu pn.: „Projekt remontu i bieżącej konserwacji ogrodzenia wokół Parku Giszowieckiego w Katowicach”.

**Jednocześnie do projektanta wysłano następującą informację:**

1. Furtka w parku powinna być otwarta w ciągu dnia.

#### ***Uchwała nr 5***

***z 9 września 2021 r.***

***dotycząca opinii dla projektu pn.: „Projekt remontu i bieżącej konserwacji ogrodzenia wokół Parku Giszowieckiego w Katowicach”.***

##### **§ 1**

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn.: „Projekt remontu i bieżącej konserwacji ogrodzenia wokół Parku Giszowieckiego w Katowicach”

##### **§ 2**

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady oddano 4 głosy za, 0

głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

### § 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

8. Konsultacja projektu pn.: „Przebudowa mająca na celu dostosowanie oddziałów Żłobka Miejskiego do wymogów p.poż – oddział Żłobka Miejskiego przy ul. Ordona 3 a w Katowicach polegająca na wydzieleniu stref pożarowych w budynku, dostosowaniu instalacji przeciwpożarowych w budynku na działce 21/43, obręb Dz. Bogucice-Zawodzie, ul. Ordona 3 a, Katowice”.

**Ww. projekt wykracza poza zakres opiniowania przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.**

9. Konsultacja projektu pn.: „Przebudowa mająca na celu dostosowanie oddziałów Żłobka Miejskiego do wymogów p.poż – oddział Żłobka Miejskiego przy ul. Bytomskiej 8 a w Katowicach polegająca na wydzieleniu stref pożarowych w budynku dostosowania instalacji przeciwpożarowych w budynku położonym na działkach 116/3 oraz 118/1, obręb Dz. Bogucice-Zawodzie, ul. Bytomska 8 a, Katowice”

**Ww. projekt wykracza poza zakres opiniowania przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.**

Wolne wnioski:

1. Potwierdzono datę spotkania z Radami Jednostek Pomocniczych na 29 września 2021 r., na godz. 12:00 za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams, w celu określenia zakresu współpracy z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Głosy członków Rady w sprawie projektów zebrała w sposób elektroniczny Pani Klaudia Porada-Olszewska w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Kolejne obrady zaplanowano na **13 października 2021 roku.**

Załączniki do protokołu:

1. Porządek obrad z dnia 8 września 2021 r.,
2. Fakturowe oznaczenia nawierzchniowe,
3. Warianty oznakowań przejść dla pieszych,
4. Rozplanowanie otoczenia wiaty przystankowej.

PRZEWODNICZĄCA  
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

.....  
**Barbara Grzes**

**Porządek obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu  
8 września 2021 roku (obrazy on-line poprzez aplikację Microsoft Teams)**

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 19 sierpnia 2021 r.
2. Omówienie kampanii pn. „Przewijamy Polskę”.
3. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Przebudowa trzech skrzyżowań na ul. Armii Krajowej wraz z infrastrukturą rowerową: Armii Krajowej-Jankego, Armii Krajowej-Kostki Napierskiego oraz Armii Krajowej – Szarych Szeregów Stabika”.**
4. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„MDK Witosa – budowa domu kultury wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych w formie parku na terenach w rejonie ul. Kwiatkowskiego i ul. Grabskiego w Katowicach” – II etap konsultacji.**
5. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **Projekt dostosowania siedziby ZZM Katowice w celu uzyskania dostępności instytucji publicznej dla osób z niepełnosprawnościami dla zadania inwestycyjnego pn. „Poprawa infrastruktury w obiektach Zakładu Zieleni Miejskiej”.**
6. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Katowicach” – plac zabaw, siłownia zewnętrzna oraz architektura łącznika.**
7. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Przebudowa mająca na celu dostosowanie oddziałów Żłobka Miejskiego do wymogów p.poż – oddział Żłobka Miejskiego przy ul. Ordona 3 a w Katowicach polegająca na wydzieleniu stref pożarowych w budynku, dostosowaniu instalacji przeciwpożarowych w budynku na działce 21/43, obręb Dz. Bogucice-Zawodzie, ul. Ordona 3 a, Katowice”.**
8. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Przebudowa mająca na celu dostosowanie oddziałów Żłobka Miejskiego do wymogów p.poż – oddział Żłobka Miejskiego przy ul. Bytomskiej 8 a w Katowicach polegająca na wydzieleniu stref pożarowych w budynku dostosowania instalacji przeciwpożarowych w budynku położonym na działkach 116/3 oraz 118/1, obręb Dz. Bogucice-Zawodzie, ul. Bytomska 8 a, Katowice”.**

## DODATEK A: FAKTUROWE OZNACZENIA NAWIERZCHNIOWE - FON

System oznaczeń fakturowych sprzyja poprawie bezpieczeństwa i komfortu poruszania się osobom z niepełnosprawnością wzroku w przestrzeni publicznej. Odpowiednia lokalizacja oznaczeń poprawia orientację przestrzenną, a poprzez swój zunifikowany charakter ułatwia poruszanie się w różnych przestrzeniach, w różnych miejscowościach.

Typizacja stosowania systemu faktur i oznaczeń dodatkowych do zastosowania na ciągach pieszych opracowana została na podstawie badań prowadzonych w latach 2008–2010<sup>60</sup> na Politechnice Gdańskiej i obecnie wdrażana jako element Standardów Dostępności Centrum Projektowania Uniwersalnego. Wprowadzona unifikacja nazwy **system FON – Fakturowe Oznaczenia Nawierzchniowe** mają jednoznacznie wyróżniać system do zastosowania na powierzchniach ciągów komunikacji pieszej, który dostosowany jest do odczytu poprzez operowanie białą laską bądź stopami w obuwiu. W odróżnieniu do systemu FON jest system informacji dotykowej, który przystosowany jest do odczytu opuszkami palców dłoni i opiera się tyflografice, alfabecie Braille’a i tzw. piśmie wypukłym.

System Fakturowych Oznaczeń Nawierzchniowych (FON) składa się z oznaczeń:

### A. Ścieżka kierunkowa (ryc. A.1):

- A1 – wyniesione prążki (ryc. A.1a – zalecane),
- A2 – wyniesione wałki,
- A3 – bruzdy (tylko do wewnątrz) (ryc. A.1 b),

### B. Oznaczenia ostrzegawcze (bezpieczeństwa) (ryc. A.2):

- B1 – „ścięte kopułki”,
- B2 – „ścięte stożki”.

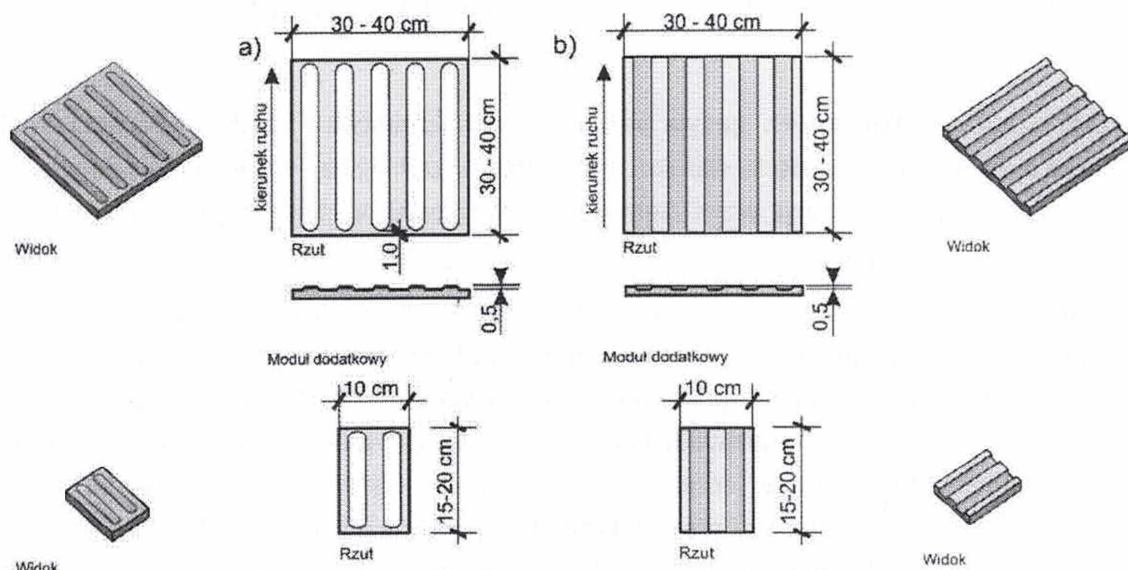
### C. Przestrzeń uwagi i informacji (ryc. A.3):

- C1 – typu „sztruks” (ryc. A.3a),
- C2 – wyniesione kwadraty (ryc. A.3b),
- C3 – dowolna faktura kontrastująca z podstawową nawierzchnią chodnika i fakturą typu A i B.
- C4 – pole oczekiwania (ryc. A.3c)

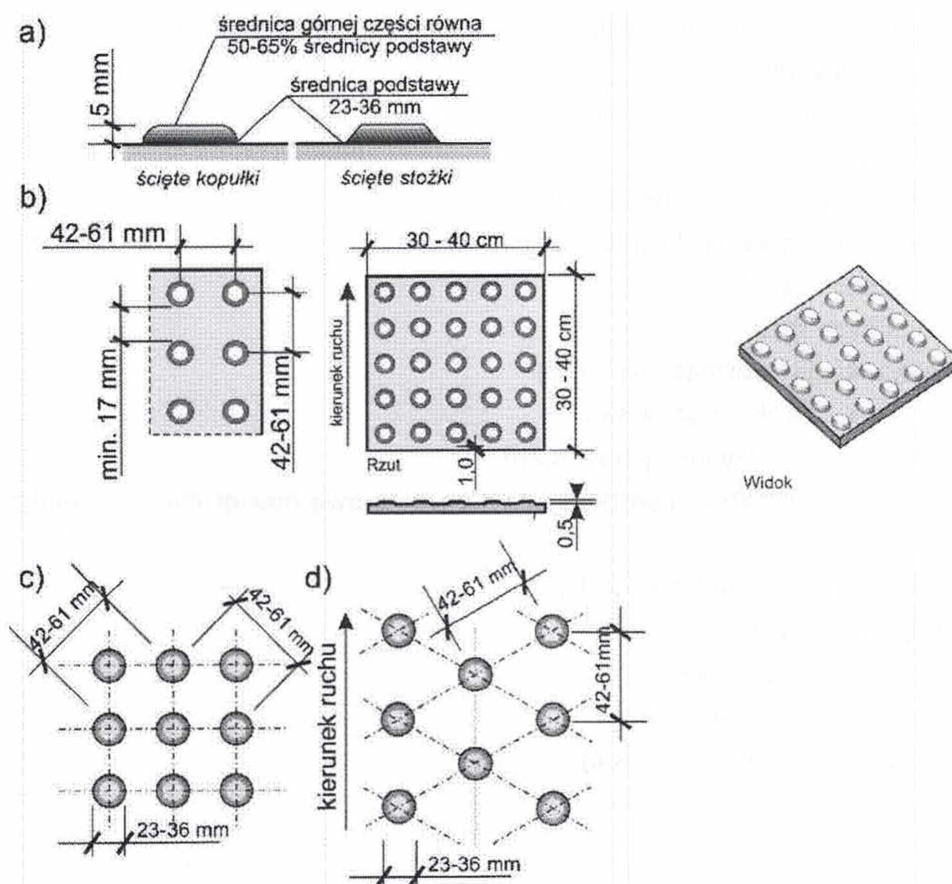
### D. Elementy dodatkowe:

- D1 – pojedynczy wałek,
- D2 – dwa pełne wałki,
- D3 – separator ruchu (ryc. A.4)

<sup>60</sup> Badania opublikowane zostały w: Wysocki M., Projektowanie otoczenia dla osób niewidomych. Pozawzrokowa percepcja przestrzeni, Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2010.



Ryc. A.1. Płytki kierunkowe do zastosowań: a) na zewnątrz i wewnątrz obiektów, b) do wnętrza i zadaszonych peronów zewnętrznych. (oprac. na podstawie BS 8300, 2000)



Ryc. A.2. Faktura bezpieczeństwa (typ B) tzw. "ścięte kopytka", "ścięte stożki".  
(źródło ADAAG)

a)

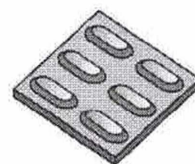


Widok

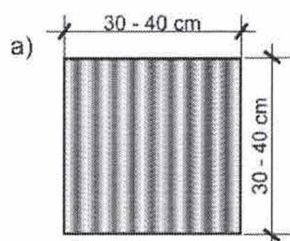
b)



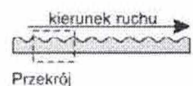
Widok



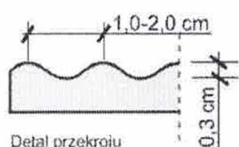
Widok



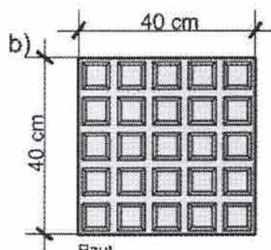
Widok z góry



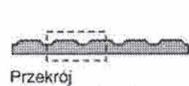
Przekrój



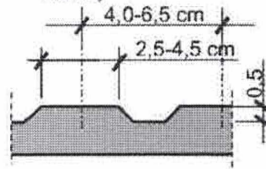
Detal przekroju



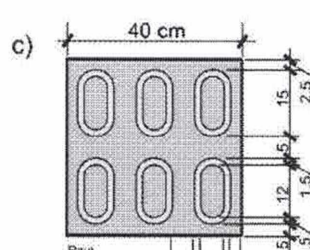
Rzut



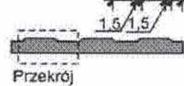
Przekrój



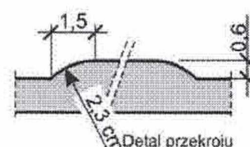
Detal przekroju



Rzut



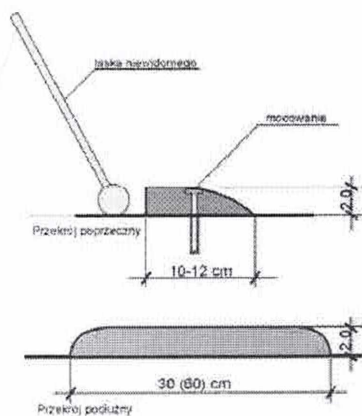
Przekrój



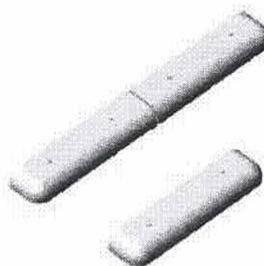
Detal przekroju

**Ryc. A.3.** Faktury informacyjne (typ C):

- a) faktura jako informacja lokalizacji elementów wyposażenia przestrzeni i punktów orientacyjnych wykorzystywanych przez osoby z dysfunkcją wzroku (źródło: norma DIN 32984),  
 b) faktura do wykorzystania na polu oczekiwania (źródło: BS 8300,200),  
 c) faktura pola uwagi do wykorzystania na skrzyżowaniach ścieżek kierunkowych (źródło: norma DIN 32984)

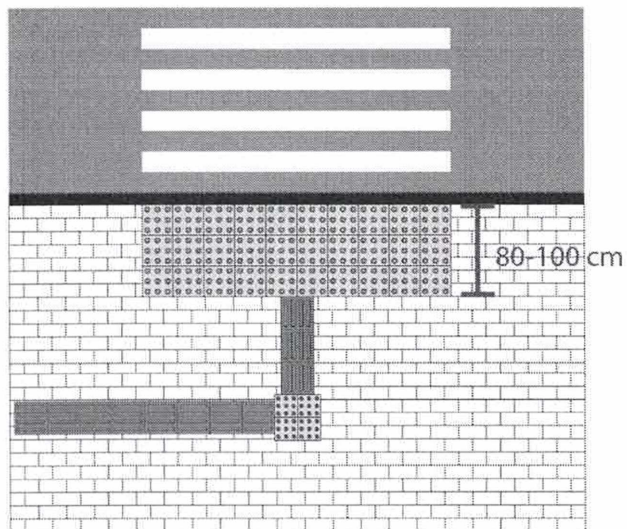


Widok

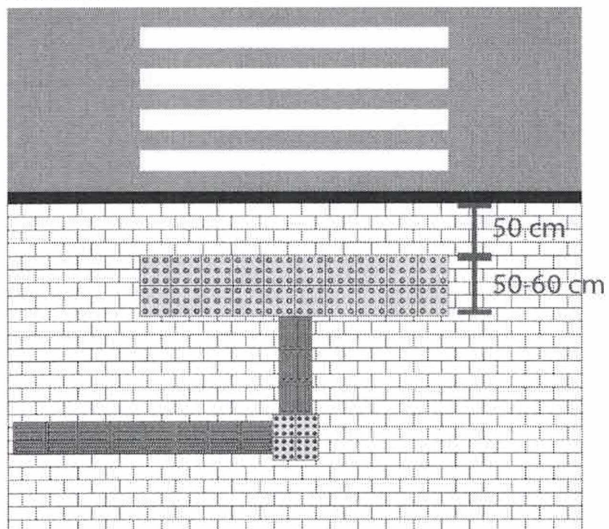
**Ryc. A.4.** Projekt profilu rozdzielającego ruch rowerowy od pieszego (D3) do zastosowania na istniejących ciągach pieszo-rowerowych (oprac. własne)

# WARIANTY OZNAKOWAŃ PRZEJŚĆ DLA PIESZYCH

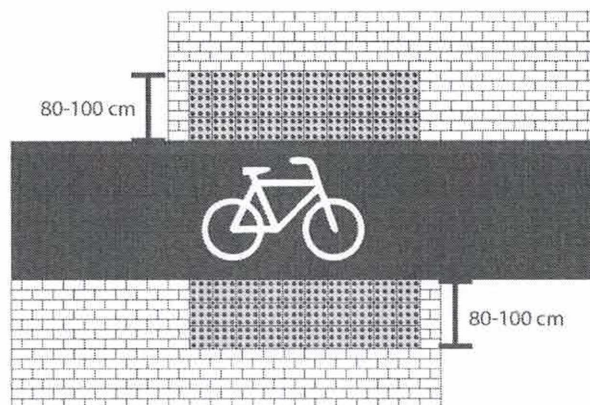
WARIANT 1



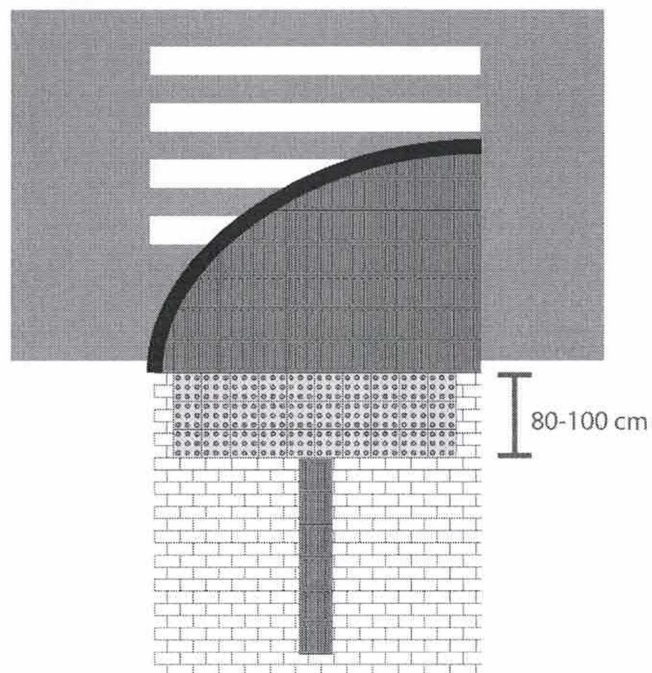
WARIANT 2



## OZNAKOWANIE PRZEJŚCIA PRZEZ DROGĘ ROWEROWĄ



WARIANT 3



## PAS OSTRZEGAWCZY



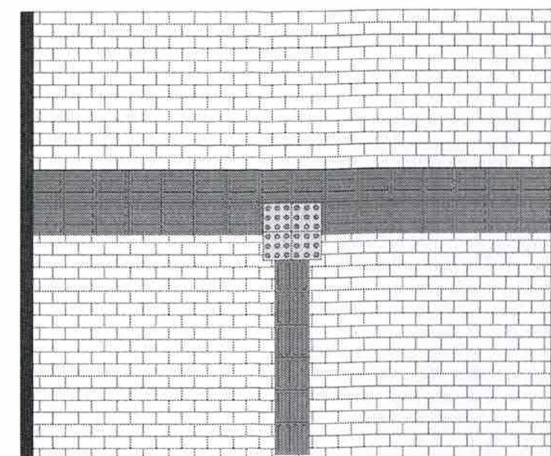
## POLE UWAGI

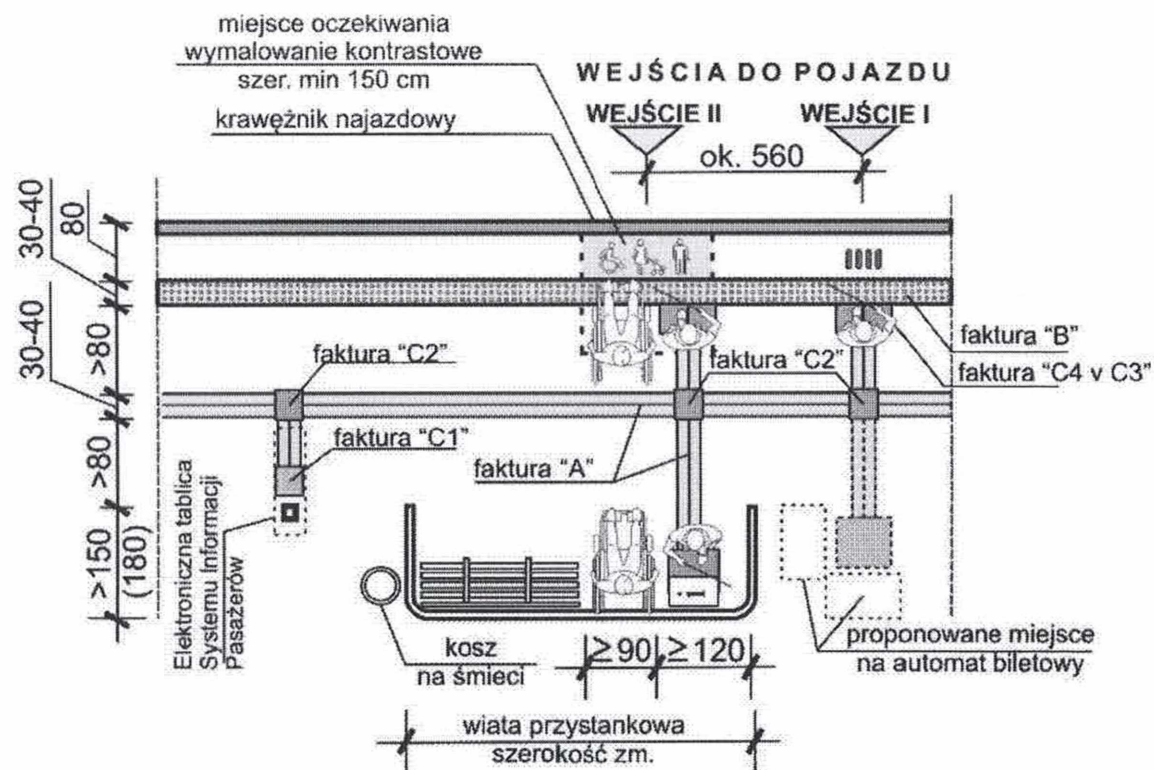


## PAS PROWADZĄCY



## ZAKOŃCZENIE ŚCIEŻKI DOTYKOWEJ





Ryc. 5.127. Rozplanowanie otoczenia wiaty przystankowej (źródło: SD CPU 2016, karta 6/2)